

Místní národní výbor Horní Jadruž
1958 – 1963 (1990)

Inventář

Číslo EL NAD: 783
Evidenční číslo pomůcky: 210

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	6
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem fondu je Místní správní komise Horní Jadruž a Místní národní výbor Horní Jadruž vyvíjející svou činnost od 30. října 1945 do 30. června 1963. Obec Horní Jadruž spadala v letech 1945 – 1949 do politického okresu Planá. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Karlovarský do něhož obec od roku 1949 spadala. Zároveň však byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., provedena územní reorganizace okresů, přičemž byl okres Planá zrušen a obec Horní Jadruž se stala součástí okresu Mariánské Lázně do června 1960. Poté byl okres Mariánské Lázně zrušen a obec Horní Jadruž přešla do okresu Tachov.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

Již od srpna 1945 začali čeští osídlenci v obci Horní Jadruž přebírat obecní agendu. V říjnu 1945 si ustanovili národní výbor ve složení: předseda Vojtěch Štika a členové Václav Štěpán, Josef Křehlík, František Vintřblum a Karel Pešek. Okresní správní komise v Plané však ve smyslu výše zmíněných směrnic jmenovala v obci místní správní komisi, jejímž předsedou byl 30. října 1945 jmenován Vojtěch Štika a členy MSK se stali již v srpnu jmenovaní Václav Štěpán a Josef Křehlík. Následovala volba zemědělské komise s předsedou Josefem Křehlíkem, rolnické komise s předsedou Františkem Vintřblumem a předsedou místního hasičského sboru se stal Vojtěch Tomrdle.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle však do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. V Horní Jadruži se voleb zúčastnilo 59 oprávněných voličů, takže v obci mohl být ustanoven místní národní výbor.

Po volbách do Ústavodárného národního shromáždění v květnu 1946 a dostatečném osídlení byl v obci Horní Jadruž ustaven místní národní výbor na místo dosavadní místní správní komise. Dne 7. července 1946 bylo zvoleno 9 členů národního výboru. Předsedou se stal i nadále Vojtěch Štika, náměstek František Vacikar a Josef Orszag a členové Josef

Křehlík, Karel Pešek, Jan Batěk, Václav Vacek, František Vintřblum a Václav Štěpán.

Reorganizace MNV v Horní Jadruži proběhla podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů na návrh MAV NF. Navrženo bylo 9 členů – Vojtěch Štika, Josef Orszag, Josef Křehlík, Václav Vacek, Marie Vintřblumová, Václav Krotký, Josef Píkl, Josef Křehlík ml., Jaroslav Nečas, které ONV v Mariánských Lázních jmenoval dne 20. července 1950. Ze zápisu o průběhu ustavující schůze nově zvoleného MNV ze dne 21. července 1950 vyplývá, že předsedou MNV byl zvolen opět Vojtěch Štika, místopředsdou Josef Píkl, finančním referentem Václav Nečas, školským a sociálním referentem Václav Krotký, hospodářským a živnostenským referentem Marie Vintřblumová. Předseda MNV Vojtěch Štika rezignoval dne 17. listopadu 1950 a ještě též den se přestěhoval do Dolního Kramolína. Od té doby funkci předsedy zastupoval místopředsda Josef Píkl. Přestože Vojtěch Štika už jako předseda MNV v Horní Jadruži nepůsobil, svoji žádost o zproštění funkce předsedy MNV dal na vědomí ONV v Mariánských Lázních teprve 10. prosince 1950. K volbě nového předsedy MNV došlo na veřejné schůzi pléna MNV dne 12. ledna 1951 a novým předsedou byl zvolen dosavadní místopředsda Josef Píkl, který složil slib do rukou předsedy ONV v Mariánských Lázních dne 3. července 1951. Ze zápisu o průzkumu provedeném dne 7. ledna 1953 v Horní Jadruži vyplývá, že i předseda Josef Píkl žádal o zproštění z funkce vzhledem k nezájmu ostatních o práci, ale přesto nakonec ve funkci vydržel až do voleb v roce 1954.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byly voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

V těchto volbách bylo do MNV zvoleno 9 zástupců: Josef Píkl, Josef Křehlík, Karel Přibáň, Bohumil Korda, Jaroslav Nečas, Anna Krotká, Marie Vintřblumová, Vojtěch Kotlan, Josef Marek. Na ustavující schůzi nově zvoleného MNV konané dne 27. května 1954 byl do funkce předsedy zvolen Karel Přibáň, tajemníkem Bohumil Korda a další člen rady Josef Píkl. Následovala volba jednotlivých komisí, kdy předsedou zemědělské komise byl zvolen Josef Křehlík, předsedou finanční komise Marie Vintřblumová, předsedou kulturní a osvětové komise Anna Krotká. V roce 1955 skončil ve funkci tajemníka Bohumil Korda a další 2 členové MNV, proto proběhly doplňovací volby do MNV. Zvoleni byli: Jarmila Bařková,

Bohumil Trepka, Bohumil Pazdera a 2 náhradníci Ladislav Křehlík a František Synek. Ze zápisu ze schůze MNV dne 31. října 1955 je patrné, že novým místním tajemníkem byl zvolen Josef Pikl a dalším členem rady Bohumil Pazdera.

Další vývoj MNV v obci Horní Jadruž vzhledem k absenci archivních dokladů lze dokumentovat pouze ze zpráv o výsledcích revizí provedených ONV v Mariánských Lázních a Tachově. Od 1. ledna 1956 Marie Nečasová začala vykonávat pokladní a účetní MNV, kdy však byla zvolena do MNV se nepodařilo zjistit. Po volbách v květnu 1957 byl předsedou MNV zvolen opět Karel Přibáň a tajemníkem Josef Pikl. Ostatní členy NV se, bohužel, nepodařilo zjistit. Z těchto revizních zpráv zároveň vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla zcela nedostačující a funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení.

V březnu 1958 proběhly v obci doplňovací volby do MNV. Z jakého důvodu se konaly a kdo v nich byl zvolen není jasné z důvodu značné torzovitosti zápisů ze schůzí. V té době došlo ke změně předsedy MNV, kdy namísto Karla Přibáně, byl zvolen Josef Marek. Také dosavadní účetní MNV Marie Nečasová byla vystřídána Bohumilem Pazderou, který po náhlém úmrtí tajemníka Josefa Pikla v dubnu 1958 byl zvolen současně tajemníkem MNV. Ještě před volbami do NV v roce 1960 byl na postu tajemníka vystřídán Ladislavem Šulcem.

Následující volby se konaly v červnu 1960 a navrženo bylo 11 kandidátů do MNV: Bohumil Pazdera, Marie Nečasová, Josef Ország, Bohumil Trepka, Josef Marek, Libuše Křehlíková, Václav Čedík, František Synek, Marie Piklová, Ladislav Šulc a Antonín Štekl. Ze zápisu schůze nově zvoleného MNV ze dne 23. června 1960 je patrné pouze to, že novou předsedkyní MNV byla zvolena Marie Nečasová a tajemníkem Ladislav Šulc, kteří ve svých funkcích setrvali až do sloučení obce v roce 1963.

V roce 1960 se uskutečnila reforma správního členění státu na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. V souvislosti s územní reorganizací byl ke dni 30. červnu 1960 zrušen okres Mariánské Lázně a část obcí bývalého okresu Planá byla přesunuta do okresu Tachov, jehož součástí jsou dodnes. To se týkalo také obce Horní Jadruž, která byla s účinností od 1. července 1960 přičleněna k okresu Tachov. MNV zde fungoval až do roku 1963, kdy v rámci další redukce počtu MNV došlo dle usnesení plenárního zasedání ONV v Tachově ze dne 21. června 1963 ke sloučení obce Horní Jadruž s obcí Chodský Újezd s účinností od 1. července 1963.

Předsedové MSK a MNV Horní Jadruž v letech 1945 – 1963

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Vojtěch Štika	30. 10. 1945	červen 1946 (MSK)
	7. 7. 1946	17. 11. 1950 (MNV)
Josef Pikl	12. 1. 1951	květen 1954
Karel Přibáň	27. 5. 1954	březen 1958
Josef Marek	březen 1958	květen 1960
Marie Nečasová	23. června 1960	30. 6. 1963

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

O osudech písemností MNV Horní Jadruž není vůbec nic známo. Je to dáno tím, že v době prvních dohlídek u MNV náležela Horní Jadruž do okresu Mariánské Lázně. O existenci písemností vedených MNV Horní Jadruž jsme tak zpraveni pouze z revizních zpráv prováděných ONV u MNV. Z nich vyplývá, že zápisy ze schůzí MNV, účetní doklady a knihy, podací deníky i spisová agenda byly vedeny, avšak do dnešních dnů se patrně nedochovaly. Po zrušení MNV Horní Jadruž byly písemnosti patrně převzaty nástupnickým MNV Chodský Újezd, ale jakákoliv informace o tom chybí. K založení archivního souboru tak došlo až v souvislosti s revizí fondů, resp. přírůstkem do tohoto archivního souboru v roce 2000. Dne 14. listopadu 2000 byla Obecním úřadem Chodský Újezd předána SOkA kronika obce Horní Jadruž (č. př. 24/2000).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádku byl archivní soubor tvořen 3 úředními knihami a 6 razítky z let 1945 – 1966. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž prověřeny archiválie nástupnického MNV Chodský Újezd, ze kterého byly přesunuty do archivního souboru MNV Horní Jadruž 2 úřední knihy (1 kniha příjmů z roku 1963 a 1 deník z roku 1963). Vzhledem k tomu, že deník z roku 1963 byl uložen v kartonu, došlo v MNV Chodský Újezd k úbytku pouze v počtu úředních knih a metrůži o 0,02 bm.

V archivním souboru MNV Horní Jadruž byla rovněž provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č.j.: SOAP/090-0140/2007-40.02 z 1. 3. 2007 a schválený č.j.: SOAP/008-1466/2007 ze dne 6. 9. 2007), při níž bylo vyřazeno 6 razítek z let [1960 – 1963] v celkovém rozsahu 0,13 bm. V současnosti je archivní soubor tvořen 5 úředními knihami.

V archivním souboru byla ponechána kronika obce z let 1958 – 1963 (1990). V kronice jsou z let 1963 – 1967 různé záznamy, které se netýkají pouze obce, nýbrž vyjadřují názory pisatele na různé problémy, popř. vzpomínky kronikáře. Kroniku pak uzavírá krátký záznam syna kronikáře z roku 1990 o smrti otce. Tyto záznamy z větší části nemají vztah k obci, a proto nebyl shledán žádný důvod pro její zařazení do archivního souboru nástupnického MNV Chodský Újezd.

Vzhledem k velmi nepatrnému množství dochovaných archiválií nebyl použit ani Návrh metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních fondů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou I. a II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Z archiválií dochovaných v archivním souboru MNV Horní Jadruž stojí za zmínku pouze kronika obce z let 1958 – 1963 (1990) (inv. č. 1). Ostatní archiválie jsou pouze smutným torzem dokládající činnost místního národního výboru v obci.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Horní Jadruž uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v únoru 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročníky 1945, 1948

SOA Plzeň, KNV Plzeň, Slučování obcí v okrese Tachov v roce 1963, kart. č. 1201

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí rady + různé 1945 - 1951, kart. č. 55 (Horní Jadruž)

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí RMNV 1952, kart. č. 60

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí RMNV 1953, inv. č. 63

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí MNV 1954, inv. č. 65

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí MNV 1955, inv. č. 67

SOkA Cheb, F 248 - ONV Mariánské Lázně, Zápisy ze schůzí MNV 1956, inv. č. 70

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce D – J (1956 – 1962)

Statistický lexikon obcí České republiky 1992, Praha 1994

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. - evidenční

inv. č. – inventární číslo

kart. – karton

KNV – krajský národní výbor

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

NV – národní výbor

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

př. – přírůstek

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

Inventární seznam

Úřední knihy**Pamětní knihy**

1 Kronika obce 1958 – 1963 (1990) K 1

Účetní knihy

2 Kniha příjmů 1959 – 1963 K 2

3 Kniha příjmů 1963 K 3

4 Deník 1959 – 1963 K 4

5 Deník 1963 K 5

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Horní Jadruž
Značka archivního souboru:	MNV Horní Jadruž
Časový rozsah:	1958 – 1963 (1990)
Počet evidenčních jednotek:	5 (5 úředních knih)
Počet inventárních jednotek:	5
Rozsah bm:	0,14
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl